İŞKUR

2019

MANİSA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

MANİSA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

MANİSA İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

İbrahim ABALI

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarındandır. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Manisa İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ahmet DENİZ
Manisa Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Manisa'da ise bu kapsamda planlanan 1340 işletmeden veri derlenmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Eşref ASLAN
İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 42
SONUÇ 48
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 54

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 23
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 24
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 25
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 26
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 29
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 34
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 34
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 35
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 38
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 40
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 42
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 43
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 44
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 21
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 24
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 27
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 28
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 30
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 33
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 39
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 41
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 46
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 47

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Manisa İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 1340 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Manisa ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 128 bin 41 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 91 bin 907 çalışan erkeklerden, 36 bin 134 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Manisa ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcıları* ile *Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar*dır.

Manisa ilinde açık iş oranı yüzde 1,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Manisa ili açık iş oranı bakımından 0,1 puanlık farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 6,6 ile *Bilgi Ve İletişim* sektörüdür. Bu sektörün açık iş oranının diğer sektörlere göre daha fazla olmasının sebebi 20+ işletmelerde Bilgi ve İletişim sektörüne ait işletme sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin *Nitelik Gerektirmeyen Meslekler* meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 625 kişilik açık iş mevcuttur. Manisa ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; *Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Sanatkârlar Ve Ilgılı İşlerde Çalışanlar*dır. İl genelinde açık işlerin yüzde 35,3'ü için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Manisa ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Manisa ilinde temininde

güçlük çekilen meslek gruplarına bakıldığında ilk sıralarda *Sanatkârlar Ve ilgili İşlerde Çalışanlar* ile *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar* gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada "gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması" yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işverenlerin yüzde 23,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Manisa ilinde ülke geneline oranla daha yukarıda olup yüzde 4,7'dir.

Manisa ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin *İlave İstihdam Teşviki* olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 62'si, İŞKUR'un *İşe Uygun Eleman Temini* konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 21,6'sı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 27,1'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Manisa ilinde *Bilgi Ve İletişim* ile *Su Temini Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri* sektörlerinde işverenlerin yaklaşık yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır. Bu oran diğer sektörlerdeki işverenlerde daha düşük seviyelerdedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Manisa İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Manisa işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Manisa İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Manisa ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Manisa ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

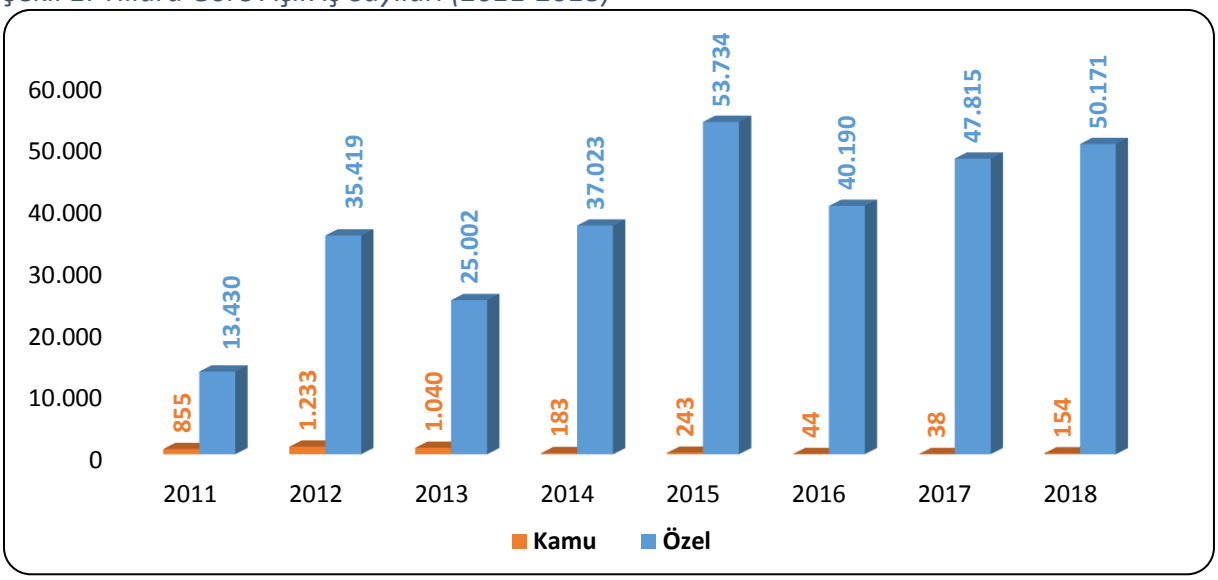

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 14 bin 285 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 50 bin 325 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2012 yılında yüzde 156 ile en yüksek artış oranı gözlemlenirken, 2015 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 45 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un 2014 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	22.621
Temizlik Görevlisi	1.209
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	1.187
Garson (Servis Elemanı)	1.064
Makineci (Dikiş)	1.038
Forklift Operatörü	974
Satış Danışmanı / Uzmanı	745
Konserve Üretim Elemanı	652
Güvenlik Görevlisi	631
Ön Muhasebeci	600

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 2018 yılında 50 bin 325 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 22 bin 621 açık iş ile *Beden İşçisi (Genel)* mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 44,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği *Temizlik Görevlisi* ve *Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı* meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

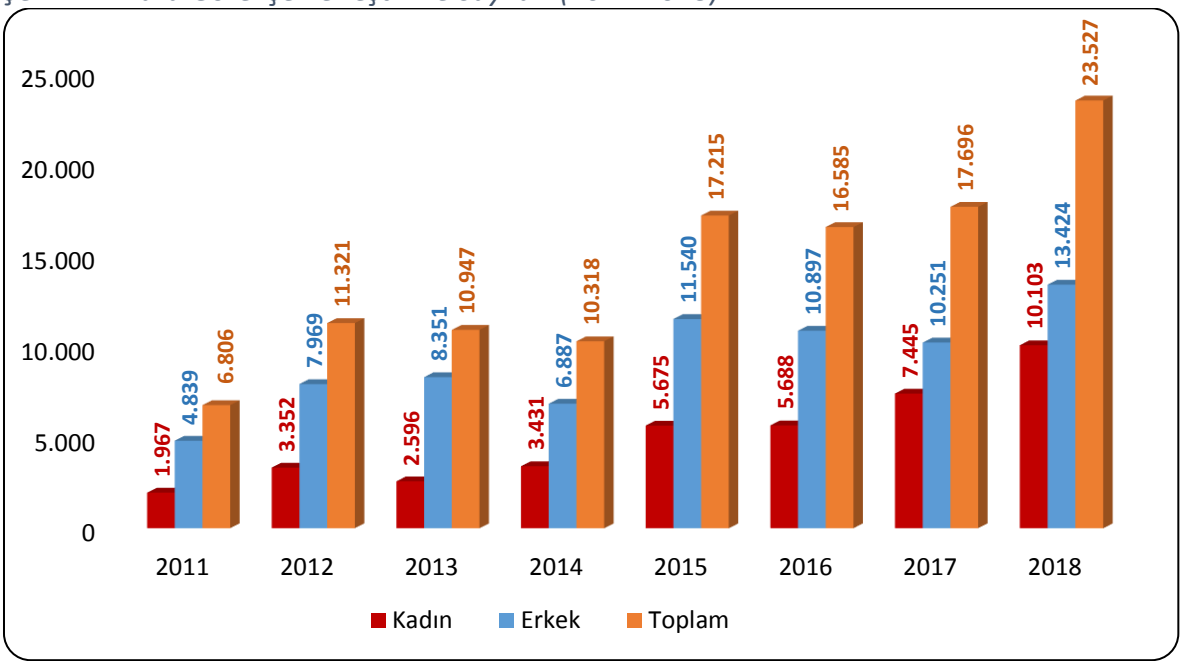

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 6 bin 806 olan Manisa ilinde işe yerleştirilenlerin 4 bin 839'u erkek, geri kalan 1967 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı/artan bir seyir izlemektedir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 42,9'u kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 10 bin 103 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	7.385	5.432	12.817
Makineci (Dikiş)	98	497	595
Konserve Üretim Elemanı	199	362	561
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	233	265	498
Garson (Servis Elemanı)	246	130	376
Güvenlik Görevlisi	297	13	310
Konfeksiyon İşçisi	25	270	295
Satış Danışmanı / Uzmanı	92	198	290
Şoför-Yük Taşıma	283	2	285
Forklift Operatörü	265	8	273

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 12.817 kişilik işe yerleştirmeyle *Beden İşçisi (Genel)* mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 54,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği *Makineci (Dikiş)* ve *Konserve Üretim Elemanı* meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok *Beden İşçisi (Genel)* ve *Güvenlik Görevlisi* mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok *Beden İşçisi(Genel)* ve *Makineci (Dikiş)* ve mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

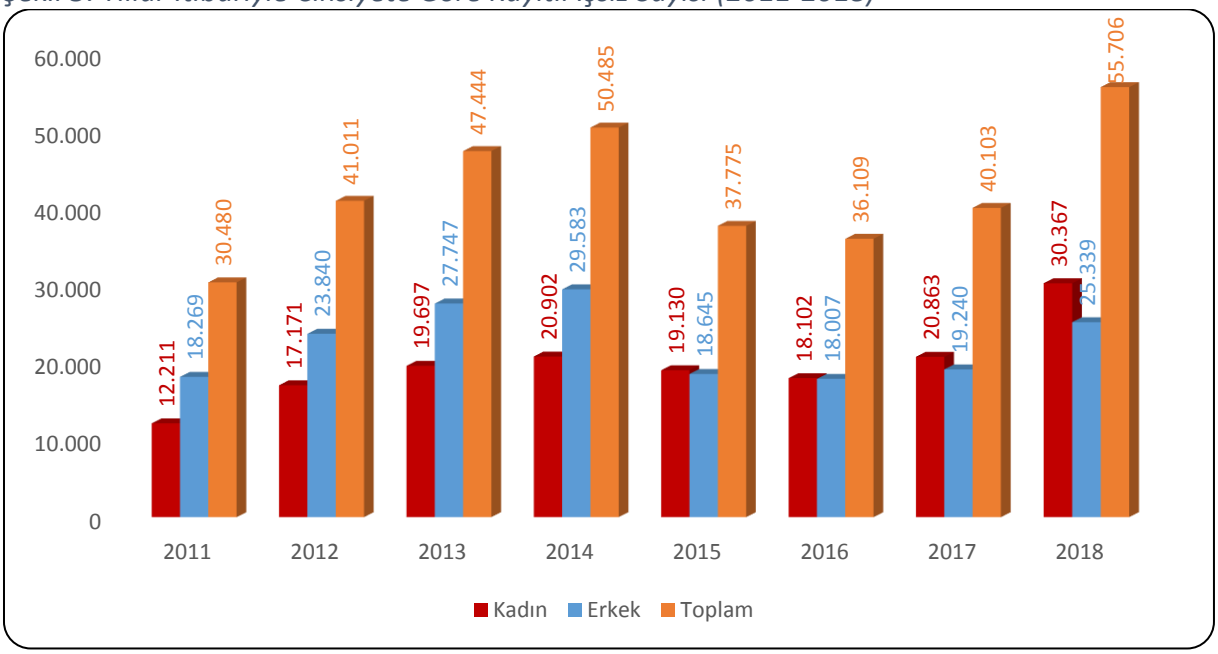

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Manisa ilinde İŞKUR'a kayıtlı 30 bin 480 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 18 bin 269'u erkek, 12 bin 211'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 55 bin 706 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Manisa'da 12 bin 211 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 30 bin 367'ye yükselmiştir. 2015 yılından itibaren kayıtlı kadın işsiz sayısının kayıtlı erkek işsiz sayısını geçtiği göze çarpmaktadır. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Manisa ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında *Beden İşçisi (Genel)* mesleği yer almakta olup bu meslekte Manisa

ilinde Kuruma kayıtlı 16 bin 892 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Manisa ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 30,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği *Temizlik Görevlisi*, *Beden İşçisi (Temizlik)* ve *Büro Memuru (Genel)* meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok *Beden İşçisi (Genel)*, *Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik*), *Büro Memuru (Genel), Sekreter* gibi mesleklerin yanı sıra *Satış Danışmanı* ve *Ön Muhasebeci* gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	61	520	483	1.003
2012	159	1.147	1.982	3.129
2013	60	391	690	1.081
2014	48	429	209	638
2015	80	1.232	471	1.703
2016	42	413	441	854
2017	47	605	247	852
2018	49	735	258	993

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kurslarının 2012 yılında en yüksek seviyede olduğu gözlemlenmektedir. 2018 yılında ise düzenlenen 49 mesleki eğitim kursuna 993 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 258'i erkek, 735'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında

kursiyerlerin yüzde 74'ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Düz Dikiş Makineci
Kadın Plaj Giysileri Dikim Elemanı	Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Düz Dikiş Makineci	Filografi Sanatçısı	Kadın Plaj Giysileri Dikim Elemanı
Yöresel Bez Dokumacısı	Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)	Yöresel Bez Dokumacısı
Mum İmal İşçisi	Kadın Plaj Giysileri Dikim Elemanı	Mum İmal İşçisi
Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)	Arge Elemanı	El Nakışçısı
El Nakışçısı	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Organik Tarım Ürünler Üreticisi
Organik Tarım Ürünler Üreticisi	Süt Sığırı Yetiştiricisi	Oyuncak Bebek Yapımcısı
Oyuncak Bebek Yapımcısı	Aşçı Yardımcısı	Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı
Süt Sığırı Yetiştiricisi	İnşaat Boyacısı/Boyacı	Bebek Giysileri Dikim Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar *Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise), Kadın Plaj Giysileri Dikim Elemanı* ve *Düz Dikiş Makineci* mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise *Düz Dikiş Makineci , Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)* ve *Kadın Plaj Giysileri Dikim Elemanı* mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla *Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise), Bilgisayar İşletmeni (Operatörü) ile Filografi Sanatçısı* mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	168	163	232	395
2012	216	286	501	787
2013	245	403	482	885
2014	368	569	650	1.219
2015	1.329	2.020	2.471	4.491
2016	1.367	1.473	2.103	3.576
2017	1.859	2.818	2.113	4.931
2018	2.687	3.795	2.737	6.532

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 2687 program düzenlenmiş olup toplam 6 bin 532 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 58,1'i kadınlardan, yüzde 41,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Konfeksiyon İşçisi
Konfeksiyon İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Garson (Servis Elemanı)	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Hemşire
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Hemşire	Metal Levha İşlemecisi	Makineci (Dikiş)
Metal Levha İşlemecisi	Manav	Satış Elemanı (Perakende)
Seramik Karo Vitrifiye İmal İşçisi	Panel Radyatör İmalatçısı	Büro Memuru (Genel)
Ön Muhasebeci	Filtreli Sigara İmal İşçisi (Makineyle)	Ön Muhasebeci
Büro Memuru (Genel)	Pres Makineleri Operatörü	Kasiyer
Satış Elemanı (Perakende)	Hemşire	Aşçı Yardımcısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Manisa ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları *Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Konfeksiyon İşçisi* ve *Garson (Servis Elemanı)* mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, kadınlarda *Konfeksiyon İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı* ve *Hemşire*, erkeklerde ise *Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Garson (Servis Elemanı)* ve *Metal Mamuller Montaj İşçisi* şeklindedir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	10	114	110	224
2012	4	42	42	84
2013	15	154	218	372
2014	10	143	115	258
2015	*20*	235	242	477
2016	41	515	512	1027
2017	36	444	415	859
2018	34	395	308	703

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 34 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 6, kursiyer sayısı da yüzde

18,2 oranında azalmıştır. Programa 2018 yılında 395'i kadın, 308'i erkek olmak üzere toplam 703 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

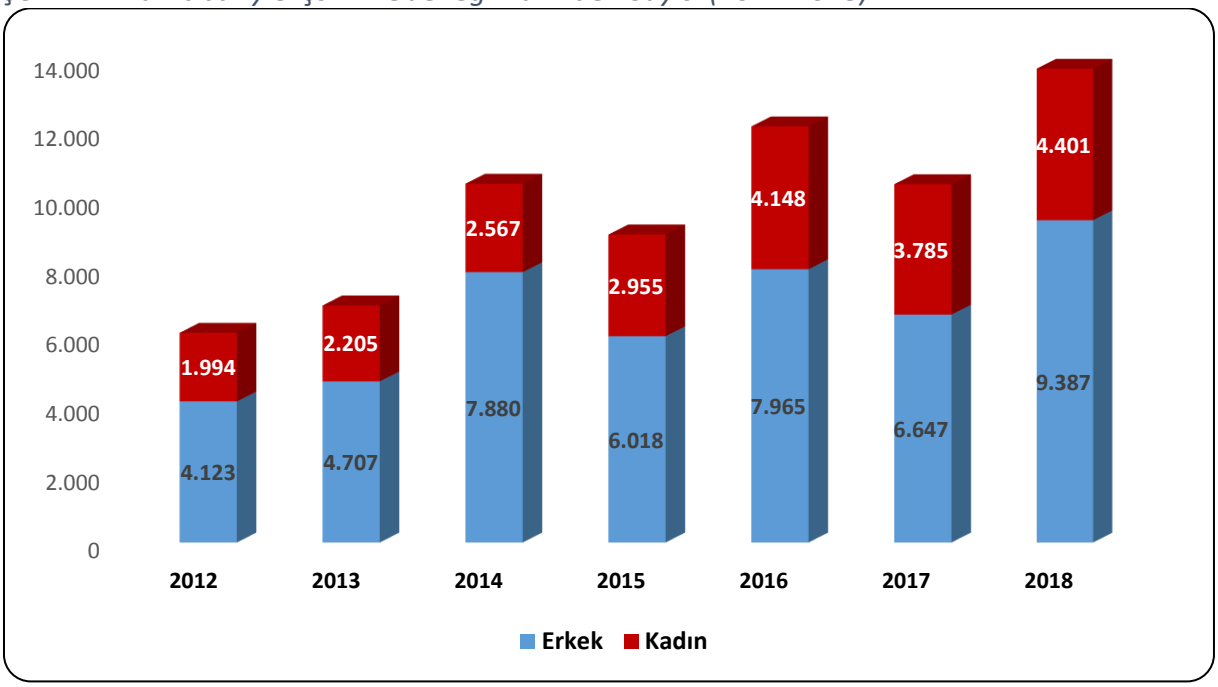

Kaynak: İŞKUR

Manisa ilinde 2018 yılında yüzde 31,3'ü kadın olmak üzere 13 bin 788 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 32,2 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Manisa ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Manisa ilinde 1340 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 128 bin 41 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Manisa ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Manisa ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	599
Toptan ve perakende ticaret	222
İnşaat	126
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	71
Ulaştırma ve depolama	66
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	53
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	46
Eğitim	38
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	33
Madencilik ve taş ocakçılığı	30
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	19
Diğer hizmet faaliyetleri	11
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6
Gayrimenkul faaliyetleri	5
Bilgi ve iletişim	4
Finans ve sigorta faaliyetleri	2
Genel Toplam	**1340**

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde *İmalat* sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Manisa ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 44,7'si *İmalat* sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde *İmalat* sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Manisa ilinde *İmalat* sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. *İmalat* sektöründen sonra en fazla sayıda işletme *Toptan ve Perakende Ticaret* sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında *Toptan ve Perakende Ticaret* sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Manisa ilinde *Toptan ve Perakende Ticaret* sektörünün payı yüzde 16,6

düzeyindedir. Manisa ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Manisa ili düzeyinde yalnızca *20 ve daha fazla istihdamı olan* işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

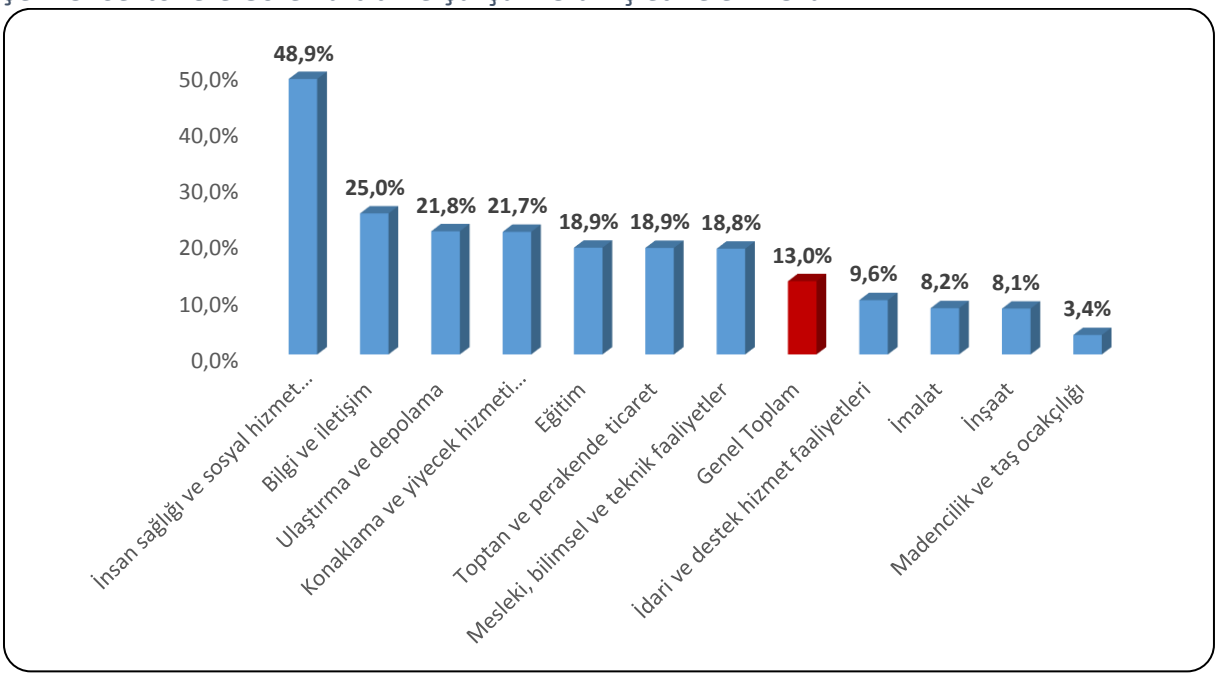

Kaynak: İPA 2019

Manisa ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 13 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 48,9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Bilgi Ve İletişim sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 25'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 21,8 ile Ulaştırma ve Depolama yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

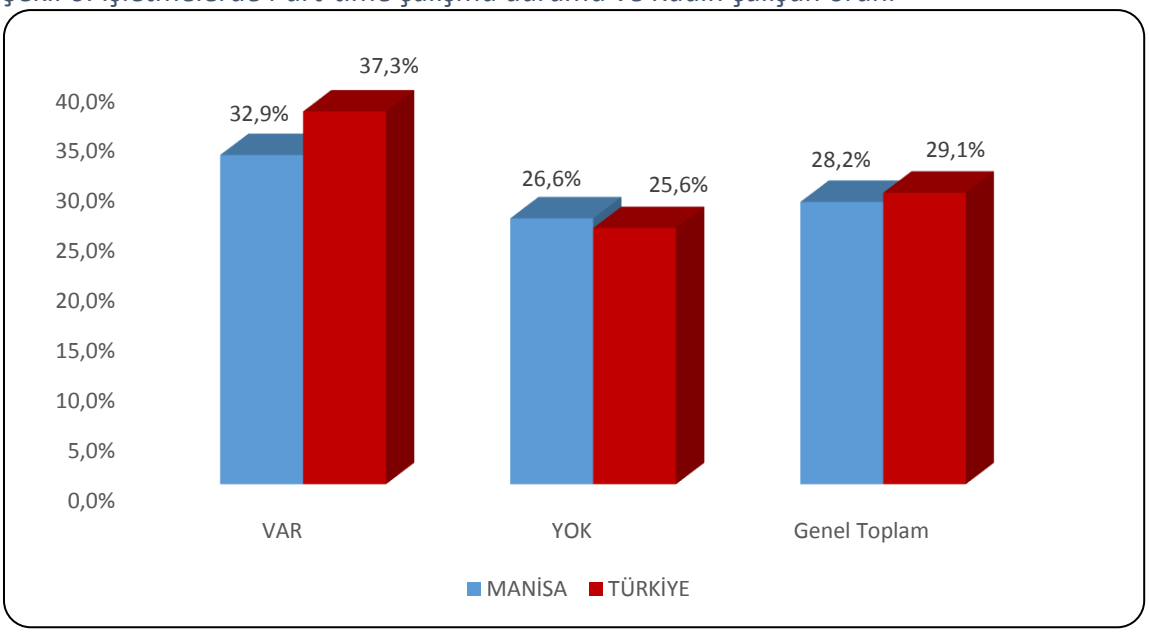

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Manisa ilinde bu oran yüzde 28,2 olarak gerçekleşmiştir. Manisa ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 26,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 32,9 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Manisa ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

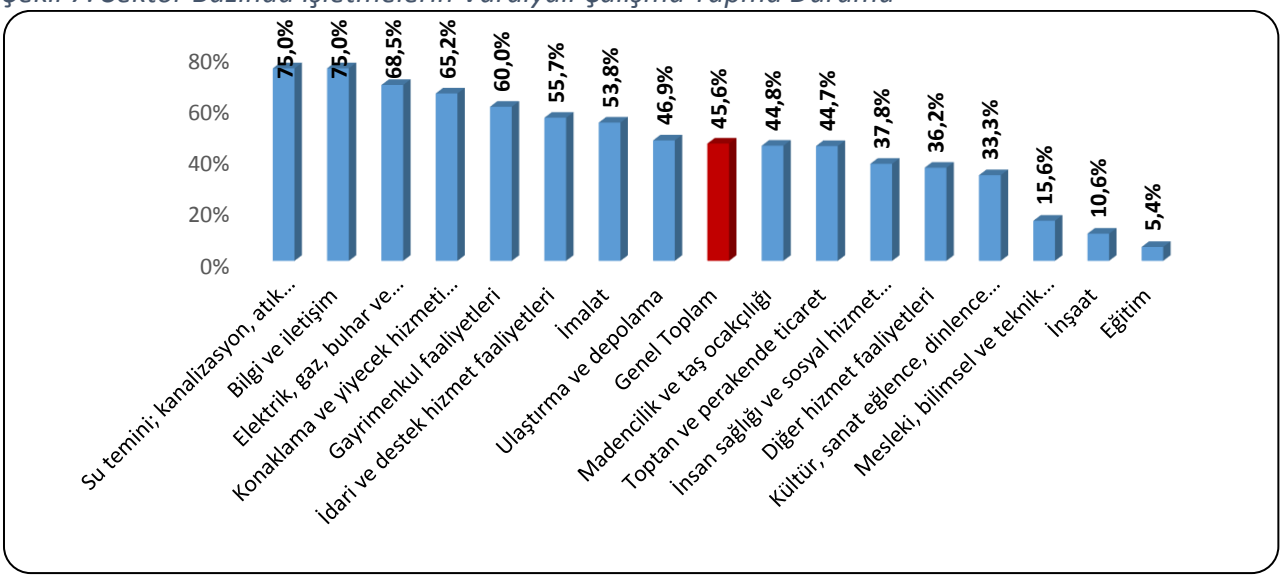

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde işletmelerin yüzde 45,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Manisa ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler *Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri*, *Bilgi Ve İletişim*, *Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı* ile *Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri* sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarısında vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 5,4 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

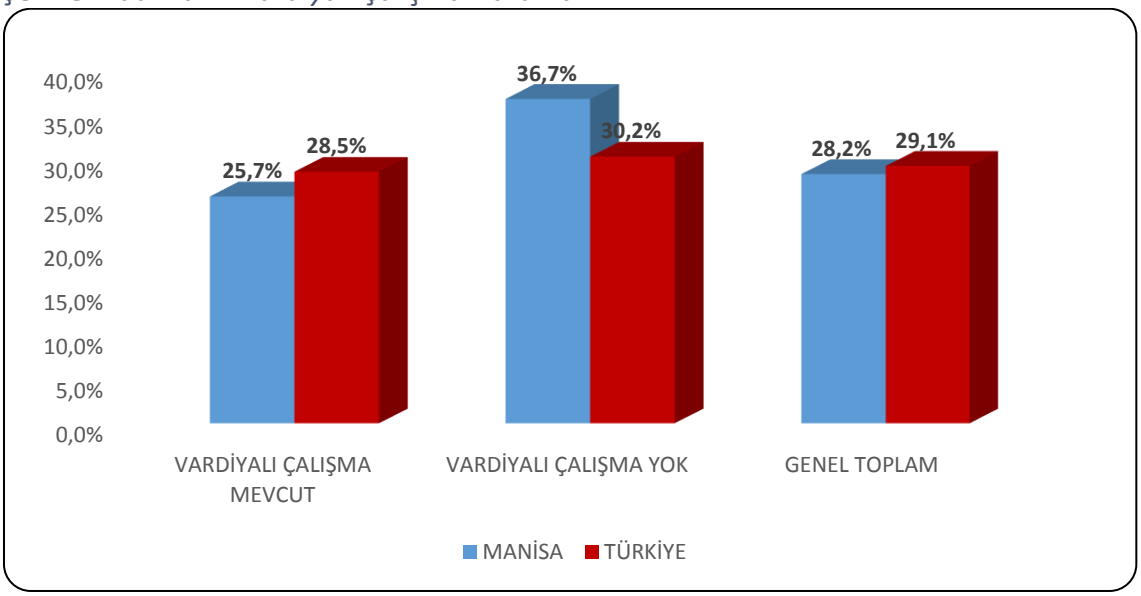

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Manisa ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 25,7'si kadın, yüzde 74,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 36,7'ye yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Manisa ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde

28,2'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan yaklaşık 2,8'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Manisa ilinde yüzde 11 seviyesindedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

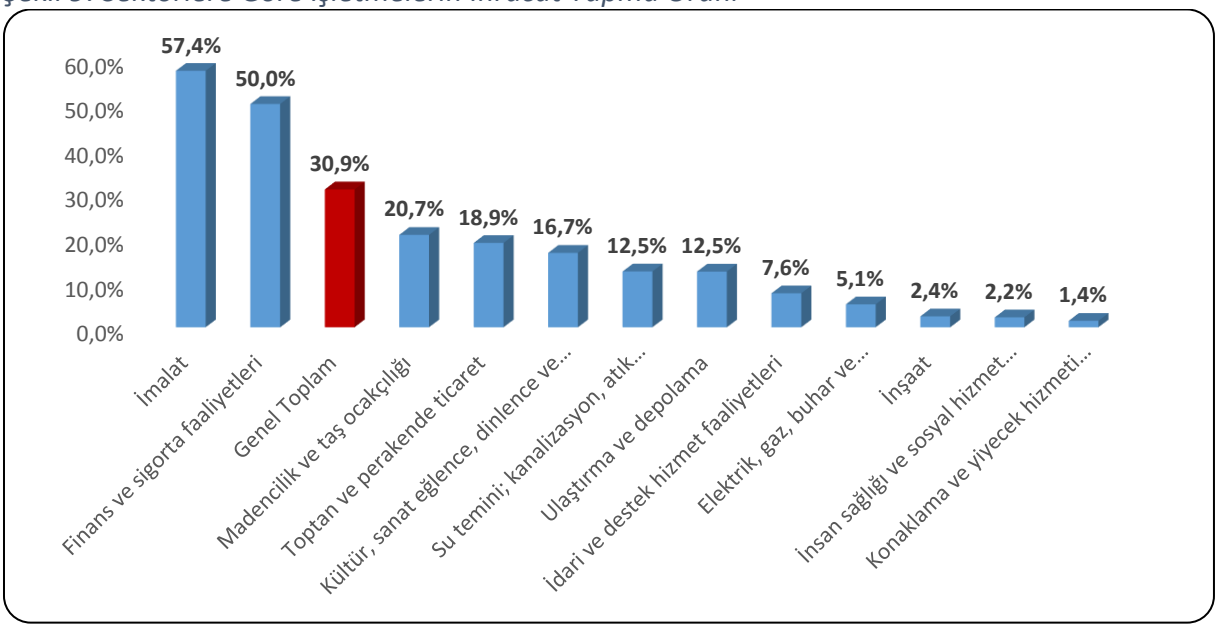

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilindeki işletmelerin yüzde 30,9'unda ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 57,4'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Finans ve Sigorta Hizmetleri sektörü bulunmaktadır.Bu sektörün 2. Sırada olmasının sebebi örnekleme dahil sadece 2 işveren olması ve bunlardan 1 tanesinde ihracat yapıldığının belirtilmesidir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından imalat sektörünün payı yüzde 44,7 ile birinci sıradadır. İmalat sektörü ihracat yapan işletme oranında da ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Manisa ilinde işletmelerin yüzde 11,9'u e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	89,0%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	6,2%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	5,8%
Finansman yetersizliği	3,4%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	2,4%

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak *Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını* göstermiştir. İkinci sırada ise *Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olmaması* gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

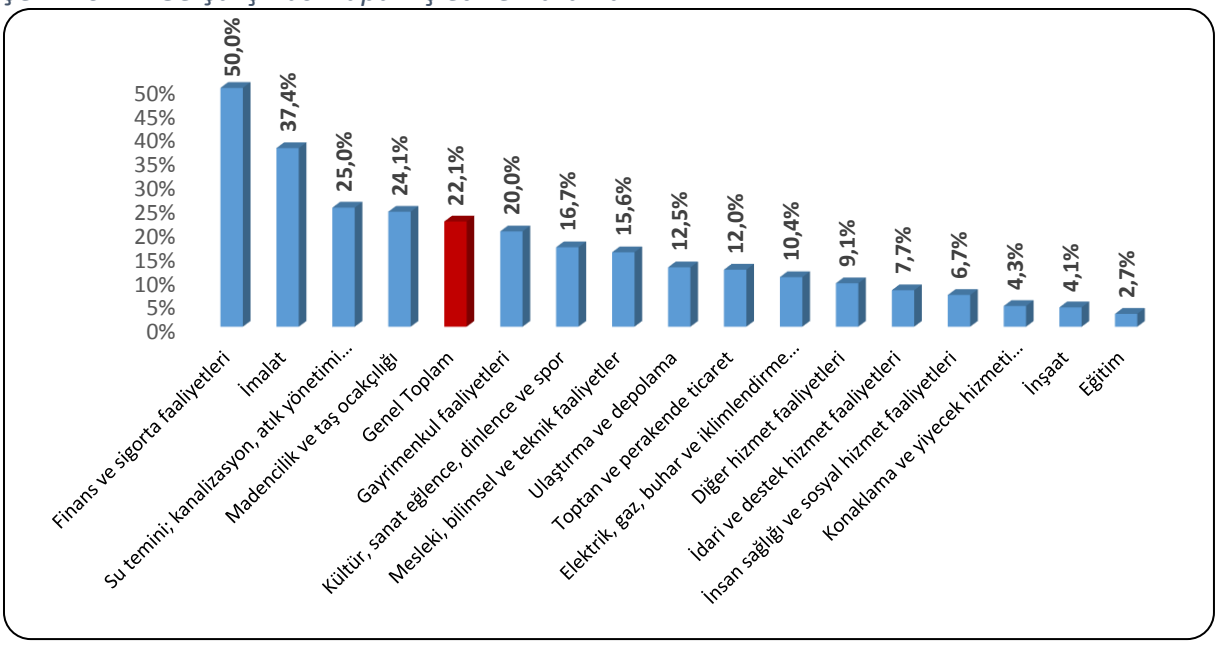

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde 18 sektörden 16 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 22,1 olarak gerçekleşmiştir.Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki işletmelerin yüzde 50'si ve *İmalat* sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 37,4'ü Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 25 ile *Su temini;*

Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Manisa ilinde en fazla işletme *İmalat* sektöründe olmasına bağlı olarak Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 37,4 ile il ortalamasının üstünde yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

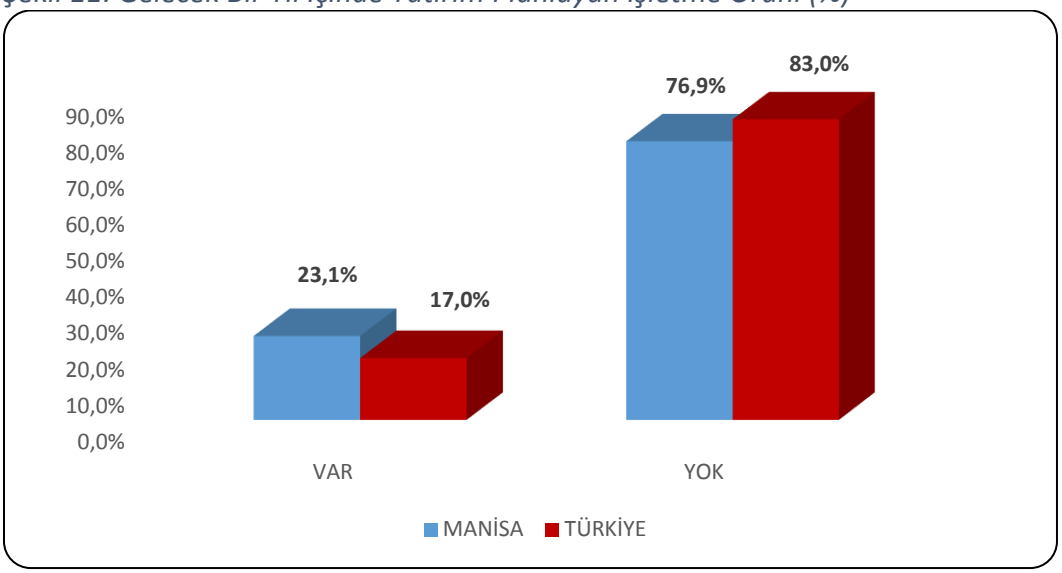

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 23,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

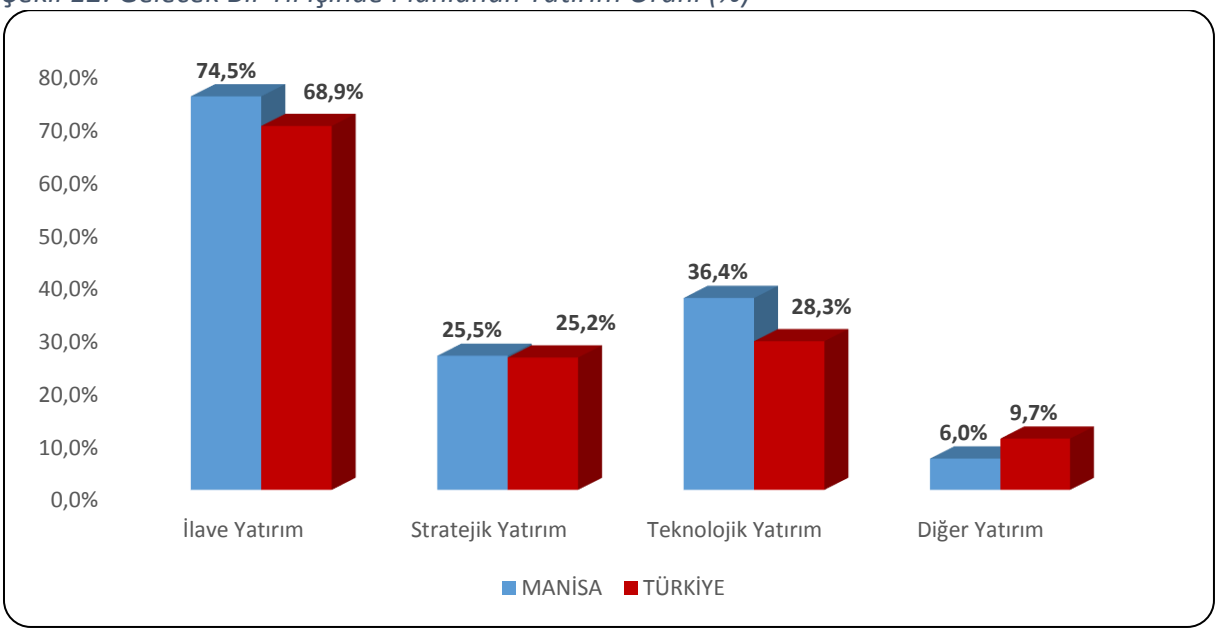

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Manisa ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 74,5'i *İlave Yatırım*, yüzde 36,4'ü *Teknolojik Yatırım* ve yüzde 25,5'i *Stratejik Yatırım* yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

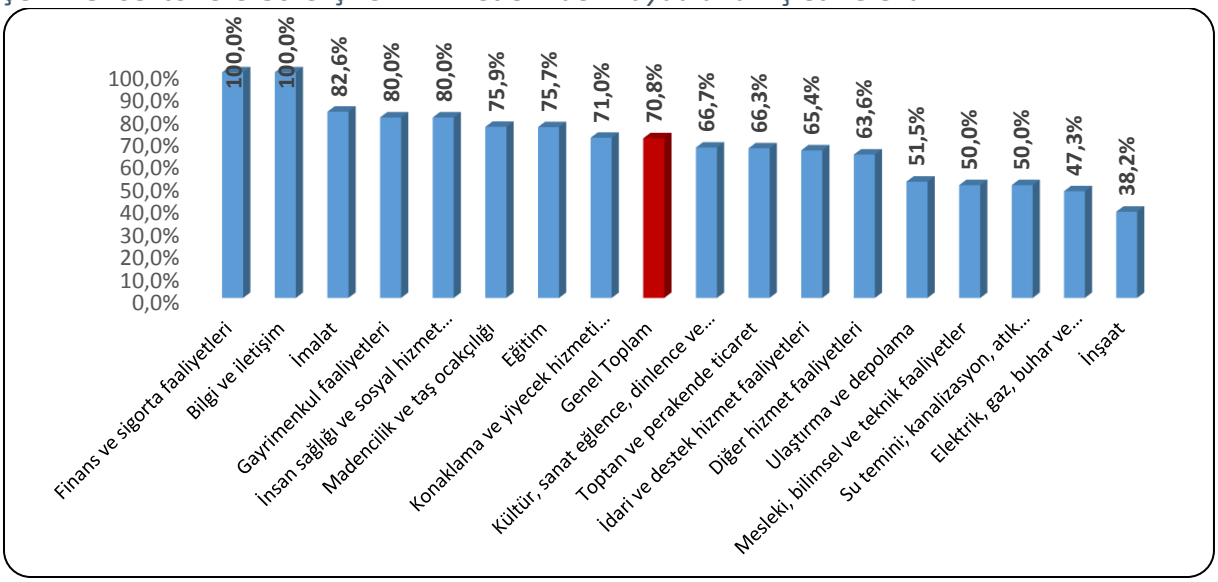

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Manisa ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 70,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Manisa ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Manisa ilinde Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim sektöründe yer alan 20+ istihdamlı işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan *İmalat* sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 70,8'in üzerinde yüzde 82,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	0,6%	58,8%	87,2%	41,2%	2,9%	1,2%	21,1%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	59,7%	81,3%	32,0%	2,1%	0,7%	22,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	65,3%	75,5%	38,8%	0,0%	0,0%	18,4%
İnşaat	0,0%	55,3%	68,1%	19,1%	0,0%	0,0%	17,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	55,6%	75,0%	50,0%	8,3%	0,0%	25,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	50,0%	79,4%	29,4%	2,9%	0,0%	35,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	51,5%	84,8%	18,2%	0,0%	0,0%	27,3%
Eğitim	3,6%	42,9%	89,3%	50,0%	0,0%	0,0%	21,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	63,6%	77,3%	9,1%	0,0%	0,0%	18,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	50,0%	75,0%	31,3%	0,0%	0,0%	18,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	44,3%	66,6%	22,0%	11,1%	0,0%	22,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	57,0%	43,0%	43,0%	0,0%	0,0%	28,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	25,0%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	25,0%	50,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**0,4%**	**57,5%**	**82,6%**	**36,2%**	**2,4%**	**0,8%**	**21,7%**

Kaynak: İPA 2019

Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır. İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 82,6'sı İŞKUR'dan *Eleman Talebinde* bulunmuştur. İşletmelerin 57,5'i *Danışmanlık ve Yönlendirme* hizmetinden yararlanırken yüzde 36,2'si ise *İşbaşı Eğitim Programı* kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Manisa ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan *İmalat* sektöründe işverenlerin yüzde 87,2'si İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 58,8'i *Danışmanlık ve Yönlendirme* hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 41,2'si ise *İşbaşı Eğitim Programından* son bir yıl içerisinde yararlanmıştır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu Çalışanlara Yönelik Eğitim Hizmetlerinden Eğitim sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 3,6'sı faydalanmıştır. Diğer sektörlerdeki işletmelerin neredeyse tamamı bu hizmetten hiç faydalanmamıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenmesi İstenen Alanlar	İşletme Oranı
İşe Uygun Eleman Temini	62,1%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	55,9%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	47,6%
İşbaşı Eğitim Programı	28,7%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	22,2%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	6,0%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 62,1'i *İşe Uygun Eleman Temini* cevabını vermiştir. *Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Sigorta ve Prim Desteği* ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise *Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Ücret Desteği* seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

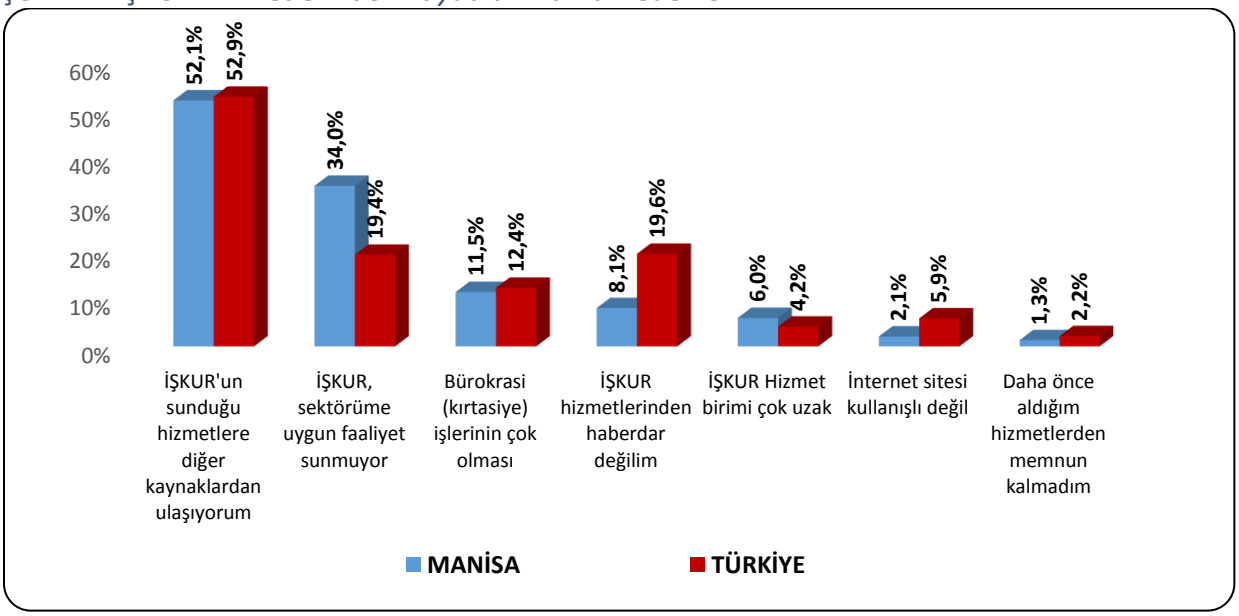

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 52,1 ile *İŞKUR'un Sunduğu Hizmetlere Diğer Kaynaklardan Ulaşılabilmesi*, yüzde 34 ile *İŞKUR'un Sektöre Uygun Faaliyet Sunmaması* ve yüzde 11,5 ile *Bürokrasi (Kırtasiye) İşlerinin Çok Olması* gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Manisa ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un Sunduğu Hizmetlere Diğer Kaynaklardan Ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir.

Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Manisa iline göre daha yüksek seviyededir. Manisa ilinde ise İŞKUR'un Sektöre Uygun Faaliyet Sunmamasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Manisa ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Manisa ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 128 bin 41 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 91 bin 907 erkek çalışan ve 36 bin 134 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	21.945	53.370	75.316
Toptan ve perakende ticaret	6.014	10.791	16.805
Madencilik ve taş ocakçılığı	126	9.113	9.239
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.068	3.757	4.825
İnşaat	396	3.314	3.709
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2.361	1.175	3.536
Ulaştırma ve depolama	335	2.780	3.115
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.381	1.651	3.032
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	174	1.727	1.901
Eğitim	1.201	658	1.858
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	333	1.402	1.735
Gayrimenkul faaliyetleri	237	896	1.132
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	147	574	720
Diğer hizmet faaliyetleri	81	297	378
Finans ve sigorta faaliyetleri	215	73	288
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	16	233	249
Bilgi ve iletişim	106	98	204
Genel Toplam	**36.134**	**91.907**	**128.041**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Manisa ilinde çalışanların önemli bir kısmı *İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde* istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 71,9'u bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör *İmalat* sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 60,7'si *İmalat* sektöründe çalışmaktadır. Manisa ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise *Finans ve Sigorta Faaliyetleri* sektörüdür. *Finans ve Sigorta Faaliyetleri* sektöründe çalışanların yüzde 74,7'sini kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	12.005	29.411	41.416
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.272	18.156	23.428
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.123	13.893	19.016
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2.252	10.381	12.633
Profesyonel Meslek Mensupları	4.286	6.243	10.530
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3.351	5.881	9.232
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.748	4.348	7.097
Yöneticiler	834	2.362	3.196
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	263	1.232	1.495
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0
Genel Toplam	**36.134**	**91.907**	**128.041**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar*dır. Toplam çalışanlar içerisinde *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılarının* oranı yüzde 32,3 seviyesindedir. Manisa ilindeki kadın çalışanların yüzde 33,2'si; erkek çalışanları ise yüzde 32'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise *Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar* yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 18,3'ü bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 14,9 oran ile *Nitelik Gerektirmeyen Meslekler* grubu yer almaktadır.

Manisa ilinde *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcıları* hem erkeklerde hem de kadınlarda en fazla çalışan sayısına sahip meslek grubudur.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Montör (Elektrikli Cihazlar)	Montör (Elektrikli Cihazlar)	Diğer Madenciler Ve Taşocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)
Diğer Madenciler Ve Taşocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)	Beden İşçisi (Genel)	Montör (Elektrikli Cihazlar)
Beden İşçisi (Genel)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Tasıma	Temizlik Görevlisi	Forklift Operatörü
Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Kalite Kontrolcü	Diğer İmalat Ve Ilgılı İşçiler (Makine İle)	Madenci (Genel)
Diğer İmalat Ve Ilgılı İşçiler (Makine İle)	Plastik Mamuller Montaj İşçisi	Kalite Kontrolcü
Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Kalite Kontrolcü	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Manisa ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla *Montör (Elektrikli Cihazlar), Diğer Madenciler Ve Taşocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)* ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek *Montör (Elektrikli Cihazlar), Beden İşçisi (Genel)* ve *Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı*; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise *Diğer Madenciler Ve Taşocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen), Montör (Elektrikli Cihazlar) ve Metal Mamuller Montaj İşçisi* meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

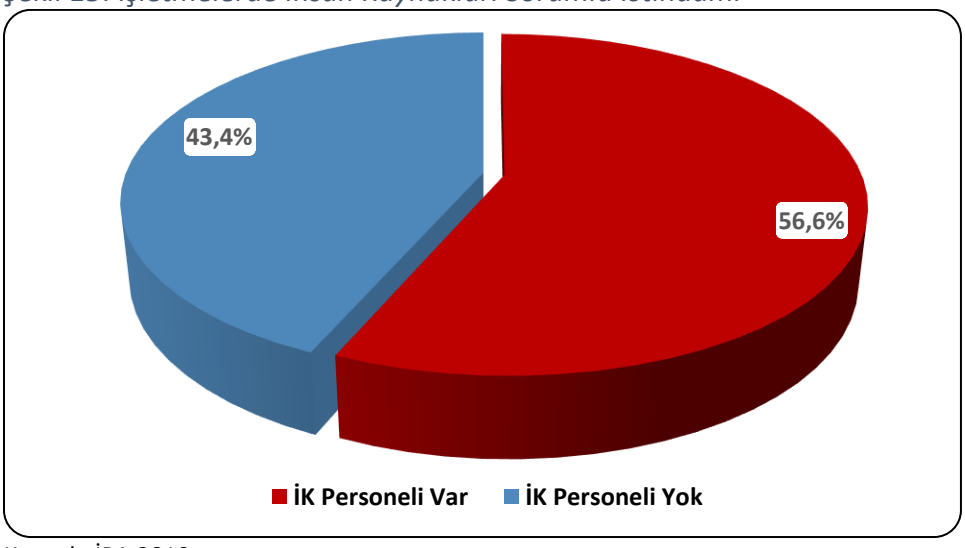

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Manisa ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yüzde 56,6'sında İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. *İmalat* sektöründe bu oran yüzde 71,4*, Toptan ve Perakende Ticaret* sektöründe yüzde 51,1 *ve İnşaat* sektöründe ise yüzde 24,4 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

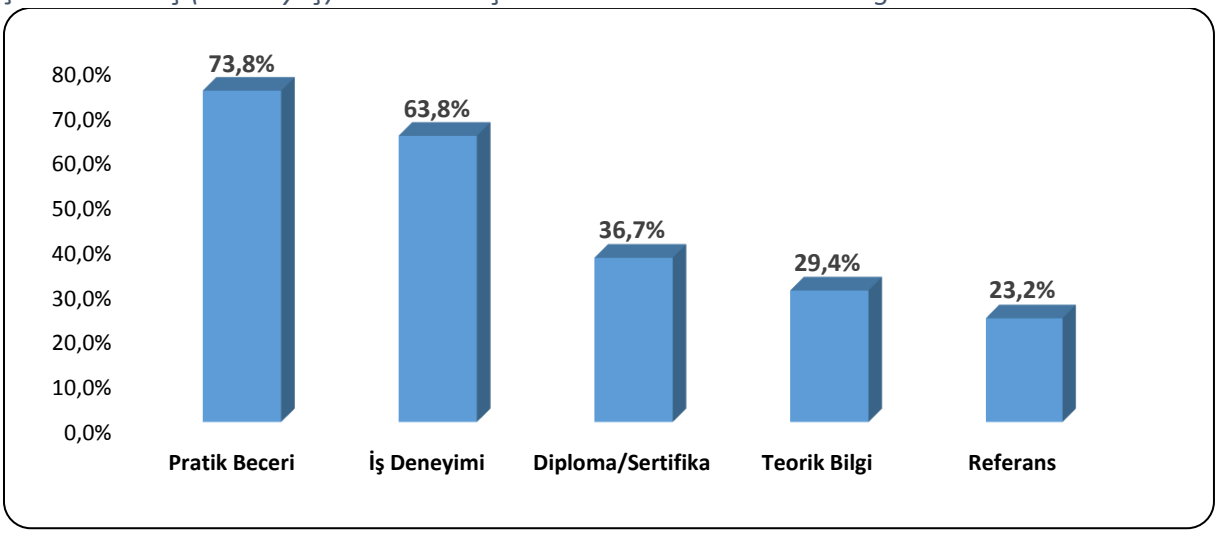

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 73,8'i *Pratik Beceri*, yüzde 63,8'si *İş Deneyimi* ve yüzde 36,7'si ise *Diploma/Sertifika* aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Manisa ilinde olduğu gibi yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri hem Manisa ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan

beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	1.584	2,1%	27,4%
Toptan ve perakende ticaret	260	1,5%	20,7%
Ulaştırma ve depolama	71	2,2%	14,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	38	1,2%	18,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	34	0,4%	20,7%
İnşaat	27	0,7%	2,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19	0,5%	28,9%
Eğitim	19	1,0%	16,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	18	1,0%	21,1%
Bilgi ve iletişim	14	6,6%	50,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8	0,5%	15,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5	0,1%	3,8%
Genel Toplam	**2.099**	**1,6%**	**20,5%**

Kaynak: İPA 2019

Manisa ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 275 işletmede 2099 açık iş tespit edilmiştir. Manisa ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör *İmalat* sektörüdür. *İmalat* sektörü Manisa ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 2099 kişilik açık işin yüzde 75,4'üne tekabül eden 1584 kişilik kısmı, *İmalat* sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin en fazla olduğu diğer sektörler ise *Toptan Ve Perakende Ticaret, Ulaştırma Ve Depolama ve Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri* sektörleri olduğu görülmektedir..

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Manisa ilinde açık iş oranı yüzde 1,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Manisa ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının bir miktar üstündedir. Manisa ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 6,6 ile *Bilgi ve İletişim* sektörü olarak tespit edilmiştir. Bu oranın ortalama açık iş sayısı oranının çok üstünde olmasının sebebi *Bilgi Ve İletişim* sektöründeki 20+ istihdamlı iş yeri sayısının 2 olmasıdır. Buradan gelen az miktardaki veri oransal olarak sapmalara neden olabilir.

Manisa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 20,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

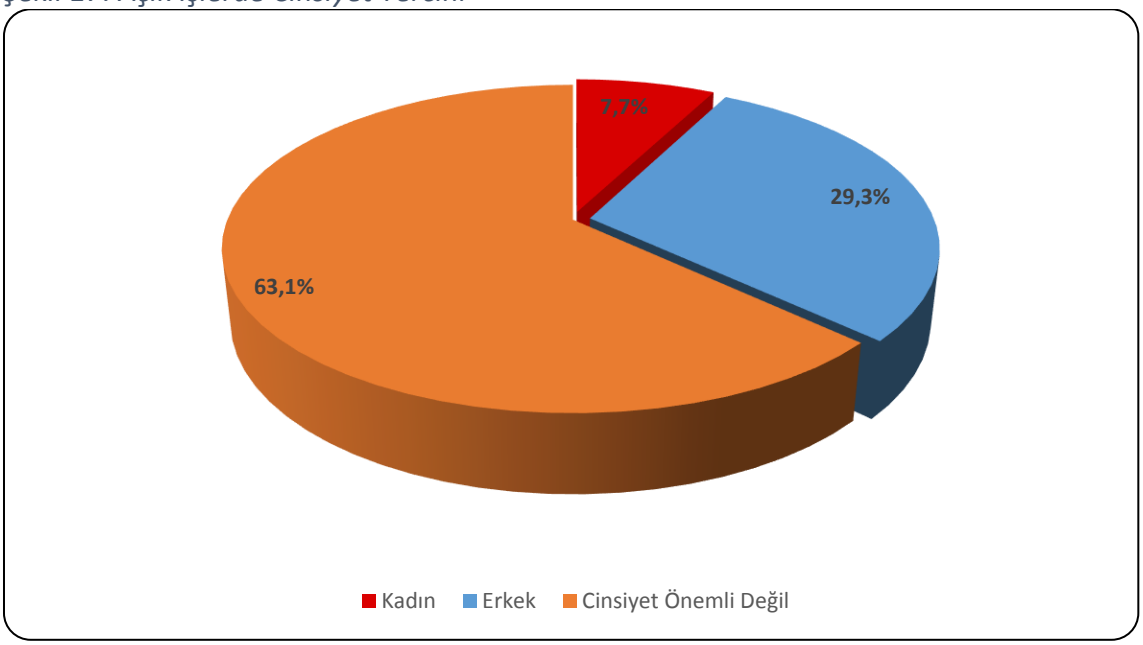

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Manisa ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Manisa ilinde işverenler açık işlerin yüzde 63,1'inde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Manisa ilinde yüzde 7,7 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Manisa ilinde ise işverenlerin yüzde 29,3'si mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

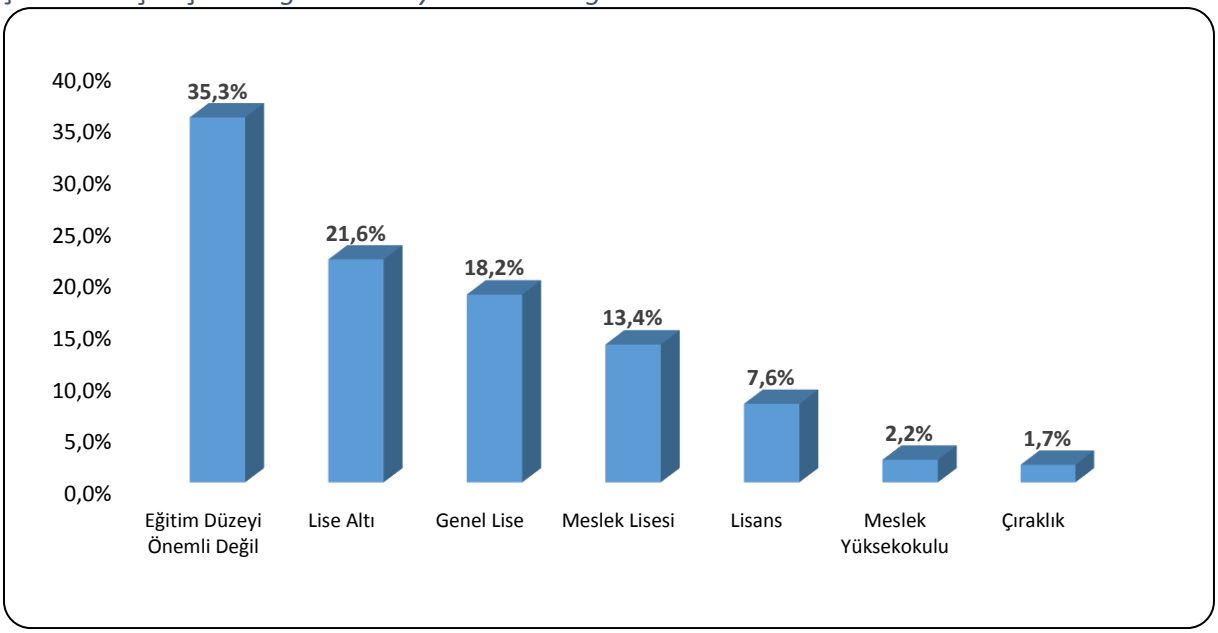

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Manisa ilindeki açık işlerin yüzde 35,3'ünde işverenler *Eğitim Düzeyinin Önemli Olmadığını* belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 21,6'sında ise Lise Altı mezunu personel talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

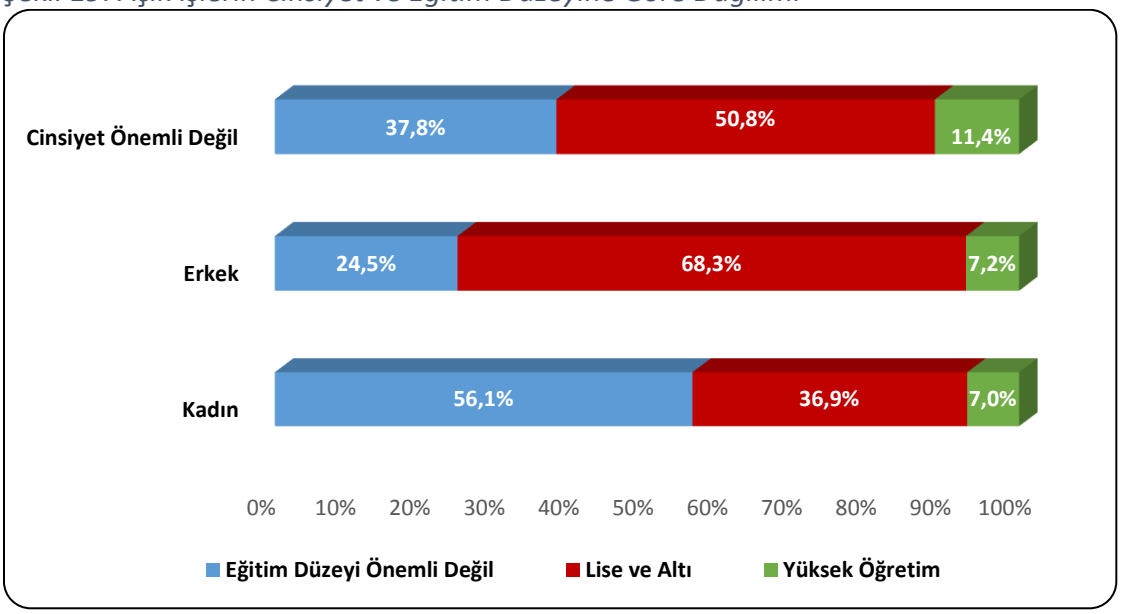

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 50,8 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 11,4 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 37,8 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin

tercih edildiği açık işlerde yüzde 68,3 oranında Lise ve altı, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 56,1 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Hem kadınların tercih edildiği açık işlerde hem de erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüksek öğrenim mezunu talebi benzerlik göstermektedir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

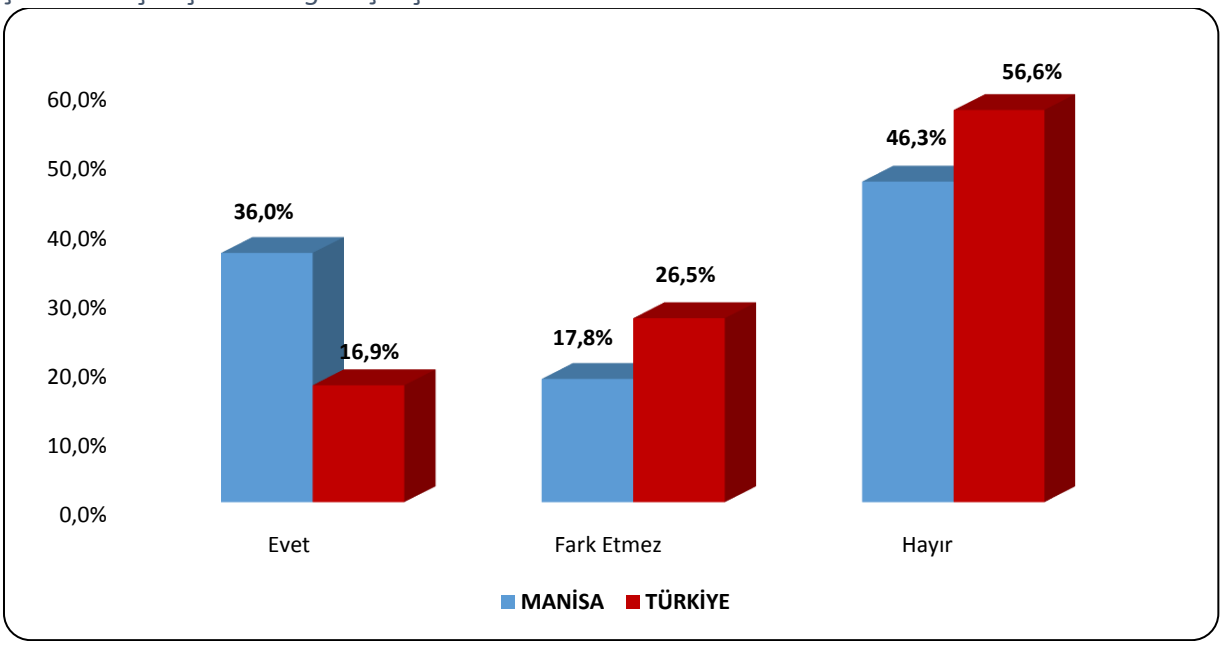

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Manisa ilinde mevcut açık işlerin yüzde 36'sında işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmişlerdir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 17,8 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 53,8'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Manisa ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

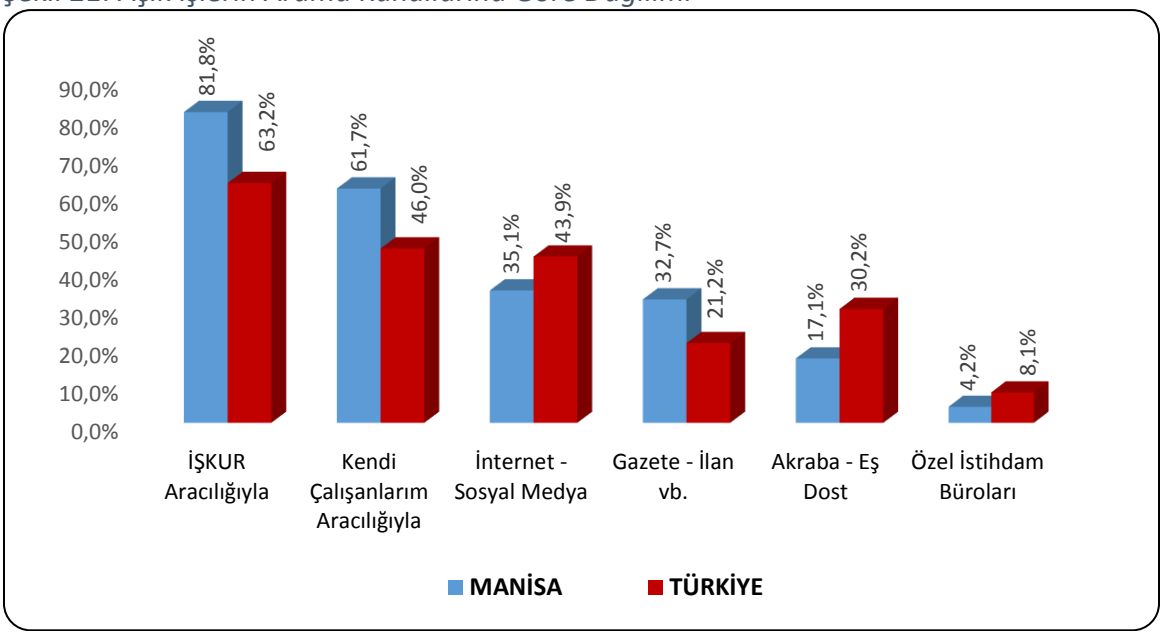

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Manisa ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Manisa ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 81,8 gibi büyük bir oranı *İŞKUR* aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Manisa ilinde ikinci sırada yüzde 61,7 ile *Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla* arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 35,1 ile *İnternet-Sosyal Medya* arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	2	2
Takım Çalışması	3	3	3	3
Analitik Düşünebilme	5	4	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	4	6	6	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	5	5	6
Bilgisayar Kullanımı	7	7	8	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	9	10	7	8
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	8	8	10	9
Yabancı Dil	10	9	9	10

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, *Fiziki ve Bedensel Yeterlilik* becerisi ilk sırada yer almaktadır. Erkeklerin tercih edildiği açık işler için birinci sırada *Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe* becerisi aranırken kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada *Fiziki ve Bedensel Yeterlilik* becerisi aranmaktadır. Manisa ilinde, cinsiyetten bağımsız olarak bakıldığında *Yabancı Dil Becerisi* ile *Yenilikçi Düşünce Yeteneği* becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından son sıralarda aranmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	625	3,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	487	1,2%
Sanatkârlar Ve Ilgılı İşlerde Çalışanlar	464	1,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	213	2,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	128	1,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	120	0,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	47	0,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	10	0,7%
Yöneticiler	5	0,2%
Genel Toplam	**2.099**	**1,6%**

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin *Nitelik Gerektirmeyen Meslekler* grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 29,8'dir. İkinci sırada ise *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar* meslek grubu bulunmaktadır.

Manisa ili için tespit edilen yüzde 1,6'lık açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 3,2 ile *Nitelik Gerektirmeyen Meslekler* meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla *Hizmet Ve Satış Elemanları* ile *Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar* meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	7,4%	55,6%	38,2%	97,4%	86,4%	0,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	29,0%	19,9%	35,3%	71,6%	52,4%	1,7%
Sanatkârlar Ve Ilgılı İşlerde Çalışanlar	19,4%	36,2%	19,6%	89,0%	67,8%	3,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	15,4%	8,2%	12,5%	80,8%	36,1%	0,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	12,8%	23,2%	70,4%	44,8%	31,2%	19,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	16,2%	13,7%	61,5%	65,0%	35,9%	26,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	21,8%	19,6%	67,3%	76,0%	52,0%	6,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	10,1%	89,9%	30,4%	20,3%	0,0%
Yöneticiler	40,0%	20,0%	60,0%	0,0%	0,0%	80,0%
Genel Toplam	**17,1%**	**32,7%**	**35,1%**	**81,8%**	**61,7%**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek *grupları Nitelik Gerektirmeyen Meslek Grupları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet Ve Satış Elemanları ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar* olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bir kısmı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. *Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları* ile *Yöneticiler* meslek grupları dışında tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	6	1	4	5	8	-	7	2	-	3
Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi	-	1	2	-	-	-	-	-	-	3
Makineci (Dikiş)	-	3	-	5	-	-	2	4	-	1
Konserve Üretim Elemanı	-	1	-	-	-	-	-	3	-	2
Turşucu	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	-	1	-	3	-	-	4	5	-	2
Forklift Operatörü	7	2	3	6	-	-	4	5	-	1
Metal Mamuller Montaj İşçisi	-	1	-	5	4	-	-	3	-	2
Kablo Gruplama İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Kalite Kontrolcü	3	2	4	7	-	8	5	6	-	1

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Manisa ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. *Beden İşçisi, Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Metal Mamuller Montaj Elemanı, Kablo Gruplama İşçisi, Konserve Üretim Elemanı* mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmaktadır.

Makineci (Dikiş), Forklift Operatörü ve Kalite Kontrolcü mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada aranmaktadır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Forklift Operatörü	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi	Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi
Kablo Gruplama İşçisi	Şoför-Yük Tasıma	Turşucu	Makineci (Dikiş)
Kasiyer	Madenci (Genel)	Konserve Üretim Elemanı	Turşucu
Üzüm İşleme Ve Paketleme İşçisi	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Makineci (Dikiş)	Konserve Üretim Elemanı
Balık Temizleme İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı
Kalite Kontrolcü	Metal Levha İşlemecisi	Teneke Kutu İmal İşçisi	Forklift Operatörü
Sofralık Zeytin İşlemecisi	Elektrikçi (Genel)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Kablo Gruplama İşçisi
Terzi	Mekanik Bakım Onarımcısı	Yan Forklift (Reachtruck) Operatörü	Kalite Kontrolcü

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde en fazla açık iş olan meslekler; *Beden İşçisi (Genel), Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi, Makineci (Dikiş)* ve *Turşucu* meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise *Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel) ve Kablo Gruplama İşçisi* meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek *Forklift Operatörü, Beden İşçisi (Genel) ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri;* cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise *Beden İşçisi (Genel), Elektrik Malzemesi Montaj işçisi ve Turşucu* meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Manisa ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Manisa ilinde ise 20+ istihdamlı 409 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Manisa ilindeki işletmelerin yüzde 30,5'i son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Manisa ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; *İnşaat, Eğitim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Diğer Hizmet Faaliyetleri* sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler *Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi Ve İletişim, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri* İle *İmalat* sektörleridir.

İnşaat gibi Manisa ilinde işletme sayısının nisbeten yoğun olduğu bir sektörde eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.364
Toptan ve perakende ticaret	229
Ulaştırma ve depolama	80
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	71
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	67
İnşaat	45
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	35
Madencilik ve taş ocakçılığı	23
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	22
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16
Eğitim	10
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	10
Bilgi ve iletişim	9
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Genel Toplam	**1.985**

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde 1985 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle *İmalat* sektörü ön plana çıkmaktadır. Manisa ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 68,7'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, *Toptan ve Perakende Ticaret* ile *Ulaştırma ve Depolama* sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

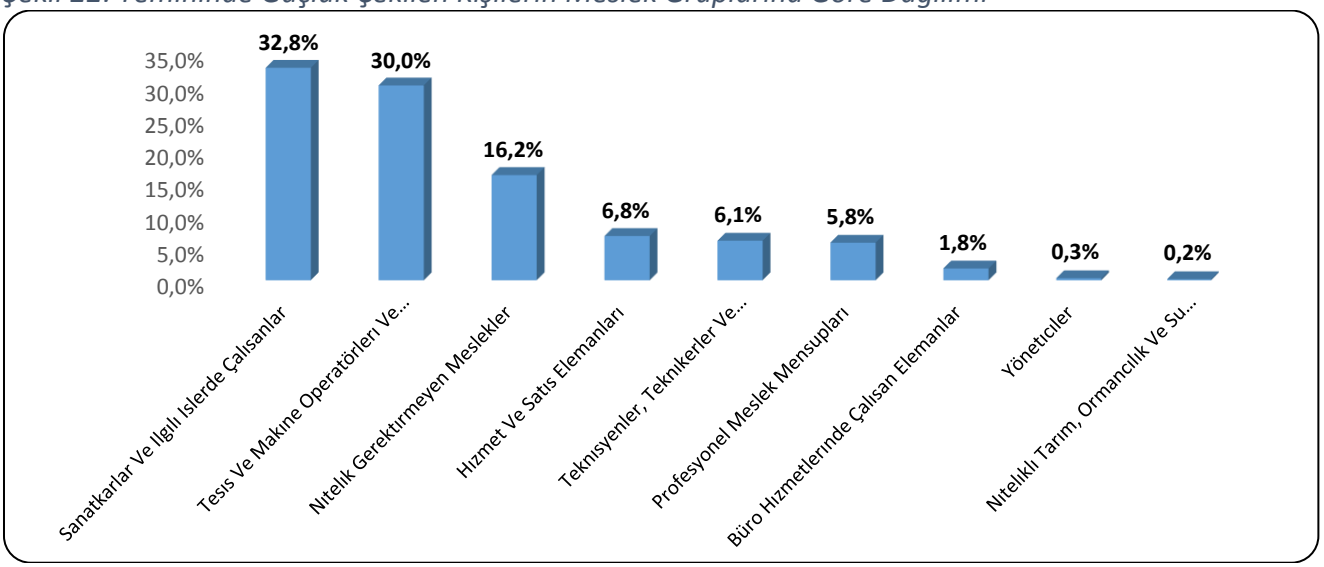

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 651 kişi *İle Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar* ile *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar* meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 62,8'i bu meslek gruplarında yer almaktadır.

Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	267
Makineci (Dikiş)	114
Yıkama Ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)	61
Kalite Kontrolcü	53
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	40
Şoför (Yolcu Tasıma)	38
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	37
Garson (Servis Elemanı)	36
Forklift Operatörü	35
Metal Mamuller Montaj İşçisi	32
Diğer	1.272
Toplam	**1.985**

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 267 kişi ile *Beden İşçisi (Genel)* mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 114 kişi ile *Makineci (Dikiş)* ve 61 kişi ile *Yıkama Ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)* meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Beden İşçisi (Genel), Yıkama Ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle), Cnc Torna Tezgâhı Operatörü, Şoför (Yolcu Taşıma) ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı mesleklerinin geçen yıl temininde güçlük çekilen ilk on meslekte olmayıp bu yıl ilk on melek arasına girdiği görülmüştür.

Beden İşçisi (Genel) ve *Makineci (Dikiş)* gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

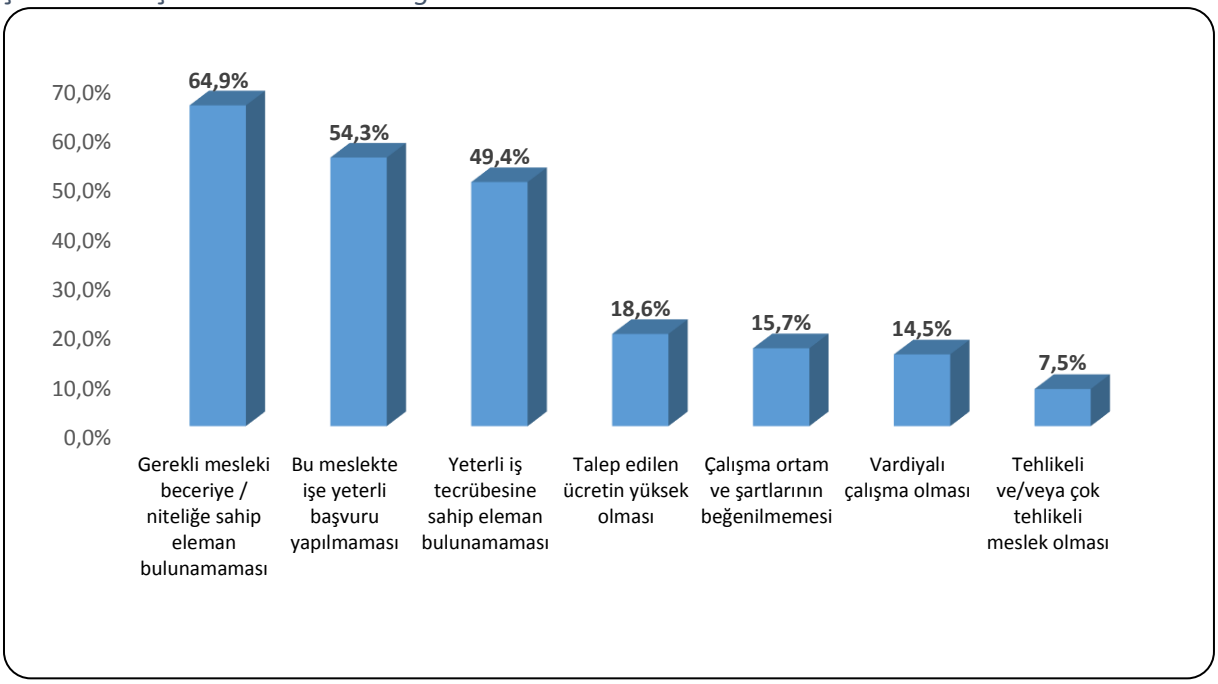

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada *Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması* yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada *Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması* gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Beden İşçisi (Genel)	93,5%	14,9%	10,7%	22,6%	0,0%	77,4%	9,6%
Makineci (Dikiş)	82,0%	93,8%	86,5%	0,9%	4,5%	0,0%	0,0%
Yıkama Ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kalite Kontrolcü	34,7%	86,5%	74,9%	1,9%	17,3%	7,7%	0,0%
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	56,4%	74,4%	64,1%	0,0%	43,6%	0,0%	0,0%
Şoför (Yolcu Tasıma)	54,1%	86,5%	45,9%	0,0%	13,5%	0,0%	0,0%
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	38,9%	86,1%	66,7%	5,6%	8,3%	0,0%	13,9%
Garson (Servis Elemanı)	34,3%	74,3%	60,0%	17,1%	5,7%	0,0%	0,0%
Forklift Operatörü	61,8%	70,6%	20,6%	26,5%	8,8%	0,0%	0,0%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	80,6%	51,6%	32,3%	32,3%	48,4%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada *Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının* TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. *Beden İşçisi (Genel), Yıkama Ve Ayıklama İşçsi (Meyve Sebze)(Elle)* ve *Metal Mamuller Montaj İşçisi* mesleklerinde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada *Bu meslekte işe yeterli başvuru* yapılmaması belirtilmiştir. *Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması* seçenekleri *Beden İşçisi (Genel) ve Gaz Altı Kaynakçısı* mesleklerinde, vardiyalı çalışma olması ise yalnızca *Beden İşçisi (Genel) ve Kalite Kontrolcü* mesleği için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Manisa ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işletmelerin yüzde 23,2'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Manisa ilinde ise yüzde 4,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	27,3%	3,2%	24,1%	45,3%
Toptan ve perakende ticaret	21,2%	2,8%	26,3%	49,8%
İnşaat	12,2%	10,6%	21,1%	56,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24,6%	1,4%	27,5%	46,4%
Ulaştırma ve depolama	15,6%	3,1%	23,4%	57,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15,4%	5,8%	34,6%	44,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	26,7%	2,2%	37,8%	33,3%
Eğitim	27,0%	5,4%	13,5%	54,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25,0%	18,8%	12,5%	43,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	17,2%	13,8%	31,0%	37,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	31,6%	10,5%	10,5%	47,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	18,2%	9,1%	36,2%	36,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	25,0%	12,5%	0,0%	62,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	60,0%	40,0%
Bilgi ve iletişim	50,0%	0,0%	25,0%	25,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Genel Toplam	**23,2%**	**4,7%**	**24,8%**	**47,4%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla *Bilgi ve İletişim, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, İmalat İle Eğitim* sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise *Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Madencilik Ve Taş Ocakçılığı İle İnşaat* sektörüdür. *Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri* sektörü hariç her sektördeki işletmelerden istihdamın değişmeyeceğine dair beklentiler dile getirilmiştir. Genel ortalamaya baktığımızda fikir beyan edilmeme oranı da oldukça yüksektir. Bunun sebebinin ekonomik göstergelerdeki dalgalanmanın geleceğe ilişkin beklentilerde belirsizliğe sebep olması gösterilebilir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Bilgi ve iletişim	17	8,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	142	8,2%
Ulaştırma ve depolama	139	4,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	130	4,3%
Eğitim	72	3,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	136	3,9%
İmalat	2.540	3,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	12	3,3%
Toptan ve perakende ticaret	442	2,6%
İnşaat	83	2,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	31	1,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20	0,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	4	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-5	-0,7%
Genel Toplam	**3.765**	**2,9%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Manisa ilinde ise bu oran yüzde 2,9 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 2540 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 8,5 ile Bilgi ve İletişim sektöründe beklenmektedir. Manisa ilinde istihdam azalışı beklenen tek sektör ise *Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri* sektörüdür.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Sanatkârlar Ve Ilgılı İşlerde Çalışanlar	969	4,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.574	3,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	159	2,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	221	2,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	256	2,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	380	2,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	150	1,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	21	1,4%
Yöneticiler	35	1,1%
Genel Toplam	**3.765**	**2,9%**

Kaynak: İPA 2019

Tablo'da yer alan tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 1574 kişilik artış ile *Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar* meslek grubunda çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 35 kişilik artış ile *Yöneticilerdir*. Oran olarak bakıldığında ise en fazla net istihdam artışı beklenen meslek grubu yüzde 4,1'lik bir artış oranı ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubu ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	İnşaat İşçisi
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Tuğla İmal İşçisi
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	Madenci (Genel)
Konserve Üretim Elemanı	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Şekerleme İmal İşçisi (Makineyle)	İnşaat Mühendisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Kapı/Kantar Görevlisi
Kompozit Ürün Üretim Elemanı (Devamlı Levha)	Konfeksiyon İşçisi
Üzüm İşleme Ve Paketleme İşçisi	Hurda Hazırlama Ve Takıp İşçisi
Kalite Kontrolcü	Plastik Kırma Makine Operatörü

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, *Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel) ve Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı* olup, *Temizlik Görevlisi, İnşaat İşçisi ve Tuğla İmal İşçisi* ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda *Beden İşçisi (Genel)* mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk 3 meslekarasında yer alırken, *Mekanize Kazı Operatörü ve Metal Mamulleri Montaj işçisi meslekleri* yerlerini *Makineci (Dikiş) ve Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı mesleklerine* bırakmış görünmektedir. Bu verilere bakarak Manisa ili için *İmalat* sektöründe artış beklentisinin korunması ile beraber *İnşaat* sektöründe beklentilerin azalma yönünde olduğu söylenebilir.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

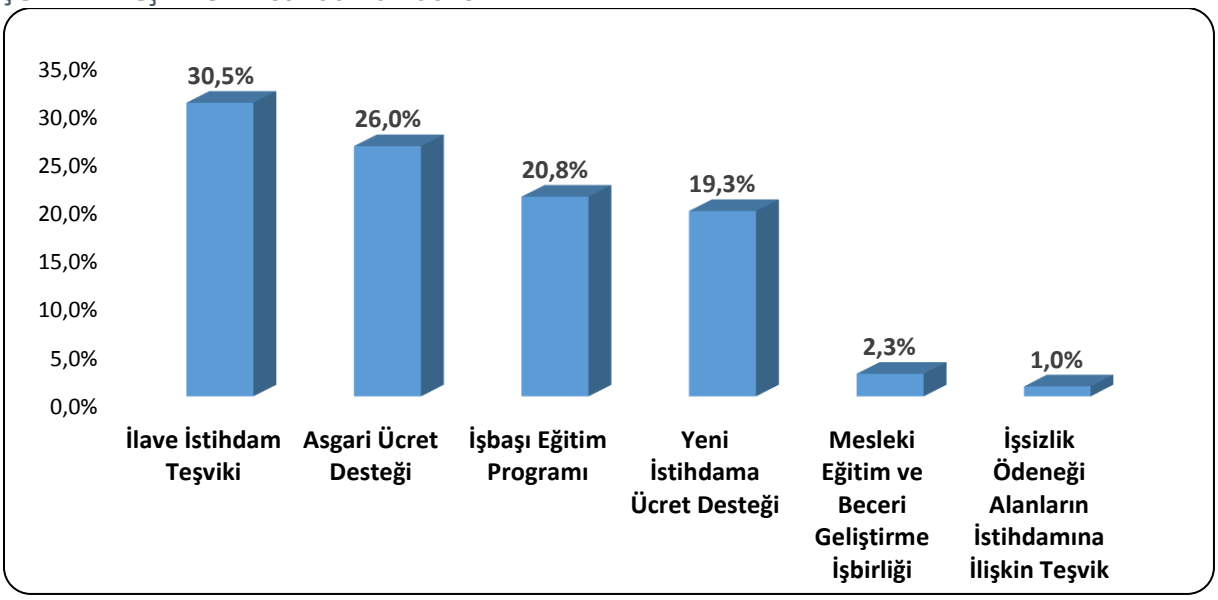

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin *İlave İstihdam Teşviki* olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise *Asgari Ücret Desteği* yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise *İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik* olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

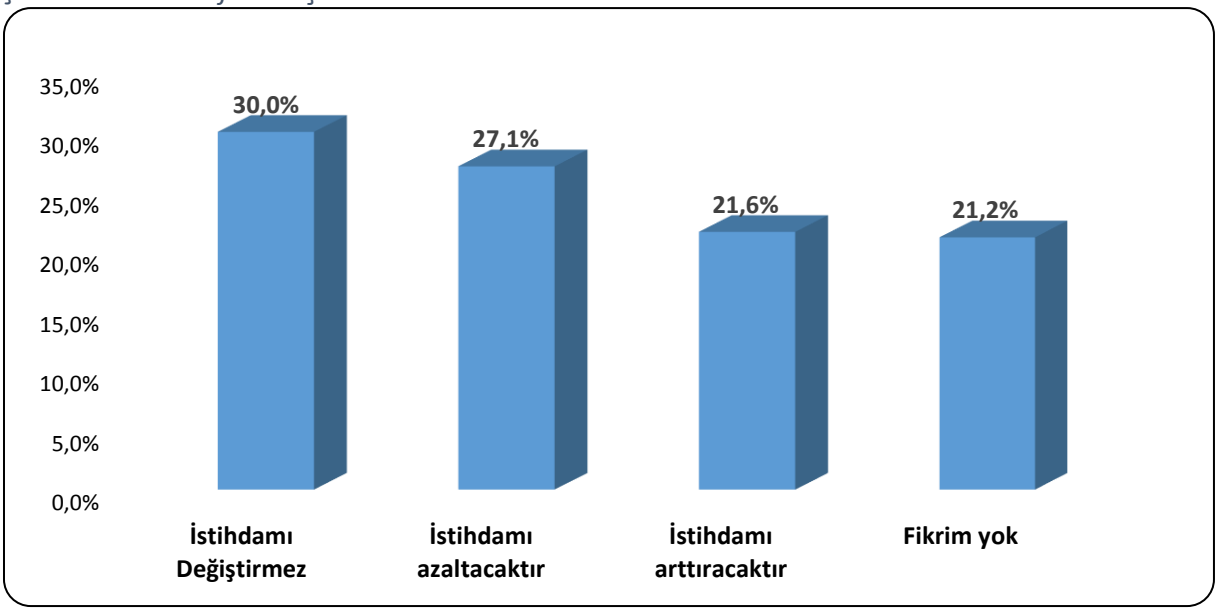

Kaynak: İPA 2019

Manisa ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 21,6'sı istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 27,1'sı ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 30'u teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 21,2'si ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Manisa ilinde; B*ilgi Ve İletişim, Su Temini Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri,* sektörlerinde ise işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır. Buna karşılık *Finans ve Sigorta Faaliyetleri* sektöründeki işverenlerin yine yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı azaltacağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Manisa İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Manisa ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 5,1 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR33 (Manisa-Afyon-Kütahya-Uşak) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 6,8'dir.

Manisa ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Buna rağmen Manisa'daki firmalar gerek üretim elemanı gerekse kalifiye eleman bulmakta sıkıntı yaşamaktadırlar. Neden olarak nüfusa oranla daha hızlı büyüyen sanayi ve Manisa'da tarımın da çok gelişmiş olması gösterilebilir. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Manisa ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 71,8'i erkeklerden, sadece yüzde 28,2'si kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör *İmalat* sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler *Finans Ve Sigorta Faaliyetleri , Bilgi Ve İletişim, Eğitim İle İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri* gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Manisa ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Manisa ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında Mesleki Eğitim Kursları olarak 49 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 993 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir azalma söz konusu olup buna bağlı olarak kursiyer sayısında da bir azalma olmuştur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının Mesleki Eğitim Kurslarına oranla daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Manisa ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler *İmalat İle Toptan Ve Perakende Ticaret* sektörleridir.

Manisa ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 275 işletmede 2099 açık iş tespit edilmiştir. Manisa ilinde *İmalat* sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 2099 kişilik açık işin yüzde 75,4'üne tekabül eden 1584 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise *Toptan ve Perakende Ticaret ile Ulaştırma Ve Depolama* sektörleridir.

Manisa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 20,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Manisa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin *Nitelik Gerektirmeyen Meslekler* grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 29,8'dir.

Açık işlerin yüzde 35,3'ünde; işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Eğitim Düzeyi Önemli Değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok *Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, iletişim ve ifade yeteneği, pazarlama gücü ve meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını* istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları *Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması* ve *Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması* nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada *Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının* TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Manisa ilinde işletmelerin yüzde 23,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Manisa ilinde ise yüzde 4,7 olarak gerçekleşmiştir.

Manisa ilindeki işverenlerin yüzde 30,5'i, istihdama en çok katkı sunan teşvikin *İlave İstihdam Teşviği* olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Manisa ilinde; *Bilgi Ve İletişim İe Su Temini Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri* sektörlerinde işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır. İstihdamda en büyük pay sahibi olan İmalat sektöründe ise işverenlerin yüzde 22,4'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı artıracağı görüşünü paylaşmışlardır.

YORUM

AÇIK İŞLER

2018'den 2019'a geçerken açık işlerdeki %41,9'luk azalmanın sebebi önceki dönemlerde başlayan ekonomik dalgalanma etkisinin daha net ve hissedilebilir hale gelmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Dalgalanmanın ilk dönemlerinde yürürlüğe konan istihdam teşvikleri ile açık iş sayıları 2018 yılında, 2016 ve 2017 yıllarından bile daha fazla olduğu görülebilir.

2016 yılına kıyasla açık işlerin karşılanma oranındaki %5,5'lik artışın İŞKUR faaliyetlerinin hem işveren hem de iş arayan tarafında daha fazla karşılık bulduğu şeklinde yorumlanabilir.

2016 yılına göre işsizlik oranında 2 puanlık bir artış yaşanmıştır. Bu durum Manisa iline özel bir durum değildir. Ülke geneline bakıldığında da işsizlik oranının artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Manisa ili genelinde, yan sanayi olarak faaliyet gösteren işletme sayısı fazla olduğundan dolayı ana sanayiyi etkileyen her türlü ekonomik değişimin katlanarak yan sanayi işletmelere yansıdığını hatta bu yansımanın toplu işten çıkarma ya da işyeri kapanması ile sonuçlandığını gözlemlemek mümkündür.

İŞE YERLEŞTİRME SAYILARI

Son 3 yılda genç işe yerleştirme oranlarındaki yüzde 109'luk artış genel işe yerleştirme performansımızın yüzde 47,8 üzerinde gerçekleşmiştir. Manisa'da gençlerin istihdama katkısı ana sektör olan İmalat sektörünün Fiziki ve Bedensel Yeterlilikte eleman temini tercihinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Son 3 yılda açılan işbaşı eğitim programları sayesinde gençlerin nitelikli eleman olarak istihdamları sağlanmıştır.

KAYITLI İŞSİZ SAYISI

2014-2018 yılları arasında Aktif İşgücü Programlarından yararlanıcı sayısı %289, Bireysel görüşme yapanların sayısı %256, İşe yerleştirme hizmetlerinden faydalanan sayısı %127 oranında arttığı gözlemlenmiştir. Bu Verilere bakıldığında Zaman içerisinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmak üzere İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı da aynı dönemde %10 oranında artış göstermiştir.

MEK ve İEP

Son 3 yıllık dönem verilerine bakıldığında MEK'ten yararlanan sayısı sürekli ve keskin bir şekilde azalırken İEP yararlanıcı sayısı tam aksine sürekli olarak artış göstermiştir. Bu farklılığın saha ziyaretlerinde gözlemlenebildiği kadarıyla işveren tercihlerine göre şekillendiği söylenebilir. İEP az katılımcı ile ve daha az bürokrasi ile açılabilirken bu durum MEK'te tam tersi durum teşkil etmektedir. Manisa ili İşsizlik oranlarına bakıldığında Türkiye ortalamasının bir hayli altındadır. Her ne kadar son dönemlerde işsizlik oranı artmış olsa bile hala Sanayi Bölgesindeki işletmelerde hızlı eleman temini işverenler için önemli bir tercih sebebidir. Bunu işverenlerin İŞKUR'dan beklentileri başlığında ilk sırada çıkan "*işe uygun eleman temini*" cevabı ile de desteklemek mümkündür. Dolayısı ile İEP'in MEK'e göre daha hızlı ve pratik olması Manisa'da sanayi ve sanayi dışı işletmelerde en önemli tercih nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI

TOBB Sanayi Kapasite Raporuna göre 2017-2018 döneminde Manisa'da Sanayi kapasitesi %11,1'lik bir artış göstermiştir. Ancak bu Kapasite artışının doğrudan istihdamla ilişkili olduğunu söylemek doğru olmayabilir. Makine/Teçhizat Yenileme, Teknolojik yatırımlar vb durumlar kapasite artışının nedenleri olabilmektedir.

Çalışan sayılarına göre 2017-2018 dönemlerinde SGK Verileri incelendiğinde 1+ çalışanlı firmaların yüzde 1,4'ünde, 1000+ çalışanlı firmaların %7.7'sinde azalma meydana gelmiştir. Büyük kapasiteli firmaların sayıca fazla olması hem İşgücü piyasası açısından hem de İŞKUR hizmetlerinin bu firmalar üzerinden daha geniş kitlelere ve daha fazla kişiye ulaştırılması anlamında oldukça önem arz etmektedir. 50+ çalışanlı firma sayısında ise yüzde 3,1'lik bir artış göze çarpmaktadır. Bu artışın ilgili dönem için açık iş verilerine de olumlu yansıdığı söylenebilir.

VARDİYALI ÇALIŞMA

Manisa ilinde ana sektör İmalat sektörüdür. Sanayi kesiminde faaliyet gösteren firmaların büyük çoğunluğu vardiyalı çalışma yapmaktadırlar. İş arayanların bir kısmı vardiyalı çalışmayı tercih etmezken büyük bir kısmı vardiyalı çalışmaya hem alışmış vaziyettedir hem de tercih eder durumdadır. Ancak Vestel gibi üretimin hiç durmadığı en büyük kapasiteli işletmenin yan sanayi üretimlerini yapan birçok işletme mevcuttur ve bu işletmelerde de çarklar 24 saat çalışır vaziyettedir. Özellikle plastik enjeksiyon üretim hatlarında siparişlerin yetişmesi için vardiya düzenlerinde radikal değişimler yaşanabilmektedir. Bu durum çalışma saatlerinin uzamasını ve

hatta yasal sınırın çok üzerinde seyretmesini beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla Yan Sanayi işletmelerin vardiya düzenleri normalin dışında seyrettiğinde çalışan kesimde memnuniyet seviyesinin oldukça düştüğünü söylemek mümkündür. İş arayan kesim içinde de işini değiştirmek isteyenleri genelde çalışma düzeninden memnun olmayan kişiler oluşturmaktadır.

Kadınların vardiyalı çalışma düzenine yaklaşımı hanenin gelir seviyesine göre, dolayısıyla mecburiyet durumuna göre değişmektedir. Erkek çalışanlarda ağır çalışma koşullarında çalışma sürdürülebilirken kadınlarda olumsuz vardiya şartlarında işi bırakma, başka iş arama eğilimi gözlemlenebilmektedir.

İHRACAT

2018 yılı verilerine göre Manisa Türkiye genelinde ihracatta yüzde 1,37 ile 10.sırada yer almaktadır. Bu noktada VESTEL A.Ş'nin en büyük katkıyı yaptığını söylemek oldukça mümkündür.

ÇALIŞAN MESLEK TABLOSU

TÜİK'in 2018 yılı sektörlere göre mesleklere ilişkin bölgesel verilere bakıldığında TR33(Manisa-Afyonkarahisar-Kütahya-Uşak) bölgesinde yüzde 41,6'lık oranla Hizmet Sektörü 1. Sırada yer almaktadır. Yüzde 30,7 ile tarım 2. ve yüzde 27,7'lik oranla Sanayi sektöründeki meslek oranı üçüncü sırada yer almaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.